

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 527/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditsša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Povožnícka 18, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 130/2009 vo veci rozhodovania o sume náhrady trov konania, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Povožnícka 18, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 130/2009 vo veci rozhodovania o sume náhrady trov konania (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 18 C 130/2009 o zaplatenie sumy 63 068,45 € bol vydaný rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť 26. októbra 2013, ktorým bola žaloba žalobcu proti žalovanému (sťažovateľovi) zamietnutá. Uznesením okresného súdu č. k. 18 C 130/2009-190 z 15. apríla 2020 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 18 C 130/2009-197 z 26. mája 2020 bolo rozhodnuté o povinnosti žalobcu zaplatiť sťažovateľovi sumu 3 784,10 € z titulu náhrady trov konania a sumu 3 357,48 € z titulu trov právneho zastúpenia.

3. Sťažovateľ namieta, že rozhodovanie o trovách konania, ktoré po vydaní meritórneho rozhodnutia trvalo takmer 7 rokov, je neprimerane dlhé, a to zvlášť za situácie, keď trovy konania boli vyčíslené bez zbytočného odkladu po rozhodnutí vo veci samej.

4. V kontexte namietaného porušenia práv zaručených ústavou a dohovorom sťažovateľ konštatuje, že predmetom napadnutého konania vedeného okresným súdom je výlučne rozhodovanie o sume náhrady trov konania, t. j. vec, ktorej povaha je jednoduchá a završuje rozhodovací proces pred všeobecným súdom.

5. Podľa sťažovateľa je jeho vec rozhodovania o náhrade trov konania s prihliadnutím na kritérium zložitost' veci a vzhľadom na úkony bez prítomnosti cudzieho prvku nevyhnutné považovať po vecnej stránke za veľmi jednoduchú. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

6. Sťažovateľ podľa svojho názoru svojím správaním neprispel k predĺženiu napadnutého konania. Z uvedeného dôvodu uvádza, že pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom, neexistuje okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu samotného sťažovateľa.

7. K vzniku zbytočných priet'ahov podľa sťažovateľa došlo výlučne postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

8. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a prizná sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie v sume 7 141,58 €, ako aj náhradu trov konania v sume 450,29 €.

9. Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľ odôvodňuje celkovou dĺžkou napadnutého konania, ktorá predstavuje 7 rokov. Ide pritom iba o rozhodovanie vo veci náhrady trov konania. Požadované primerané finančné zadost'učinenie podľa sťažovateľa *„predstavuje sumu priznaných trov konania a trov právneho zastúpenia, ktoré aktuálne na základe nečinnosti nie je možné vymôcť. Preto iba konštatovanie porušenia jeho základných práv a rozhodnutie v zmysle petitu tejto sťažnosti považuje sťažovateľ za nedostatočnú kompenzáciu zásahu do svojich základných práv.“*

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v súvislosti s rozhodovaním vo veci sumy náhrady trov konania.

15. Pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

16. Ako možno z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyvodit', zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený súd právoplatne rozhodol pred podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu označeného práva nečinnosťou tohto orgánu nemôže dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

17. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 56 ods. 2 zákona

o ústavnom súde), pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESĽP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

18. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

19. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že okresný súd v napadnutom konaní o sume náhrady trov konania rozhodol uznesením č. k. 18 C 130/2009-190 z 15. apríla 2020 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 18 C 130/2009-197 z 26. mája 2020. Citované rozhodnutia okresného súdu nadobudli právoplatnosť 7. júla 2020 a vykonateľnosť 11. júla 2020. Ústavná sťažnosť namietajúca postup okresného súdu v napadnutom konaní (pri rozhodovaní o sume náhrady trov konania) bola ústavnému súdu doručená 20. júla 2020, teda po tom, čo rozhodnutie vydané vo veci sumy náhrady trov konania nadobudlo právoplatnosť (7. júla 2020, pozn.).

20. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh napadnutého konania, prípadne prietahy v ňom (m. m. IV. ÚS 214/03, II. ÚS 1/05, IV. ÚS 152/2019, II. ÚS 140/2020).

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a z dôvodu, že sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom konaní pred okresným súdom

namietané porušenie označených práv už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, a preto rozhodol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu